

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Pvinct. XVI. De irregularitate contracta ob iterationem Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

si vulnus inflicium lethale fuit, ergo fortiori iudicaretur irregularis, si illud vulnus in defensionem suam rerum inflixisset. Ratio autem sumitur ex eo, quod irregularitas contracta in defensionem iustam rerum temporalium non est irregularitas ex delicto, sed ex defectu; deficit namque occidens à perfecta representatione Christi, qui pro aliorum salute se & sua obrulit. Et licet ab hac significatione deficiat occidens in defensionem propriæ vitæ, nihilominus excusari ab irregularitate debuit ob grauem, & strictissimam necessitatem propriæ vitæ conseruandæ. Deinde ab irregularitate excusat propriorum bonorum defensio, etiam consulentes, & cooperantes huic defensionem excusabuntur. Hoc autem non videtur admittendum, aliâ milites in bello defensio propria manu occidentes excusabuntur ab irregularitate incurtenda contra textum in cap. petio de homicidio.

7 Nihilominus propriorum bonorum defensionem ab irregularitate hac homicidij, & mutilat omis accusare verius existimo, & in praxi tutum, & secutum. Sicut docuit Alfonso de Castro lib. 2. de lege penali, cap. 14. Inclinat Couarruu. Clement. si furiosus 3. p. num. 6. circa finem. Fauct Soms lib. 5. de iustit. q. 1. art. 8. Et defendit absolute Petr. Nauar. lib. 3. de restitut. cap. 4. num. 418. Sayrus lib. 6. cap. 17. à num. 21. Suar. de censur. disp. 46. sect. 2. à num. 4. Lellius lib. 2. ne iustit. cap. 9. dub. 11. num. 73. Conich. disp. 18. dub. 9. num. 80. & 88. Filiuc. tract. 20. cap. 5. q. 6. num. 146. & q. 7. num. 149. Bonac. de irregular. disp. 7. q. 4. p. 6. num. 10. Gasp. Hurtado de irregular. disp. 2. diffin. 10. & alij. Et colligitur ex cap. quia te 50. diff. vbi quidam Episcopus à Sarracenis capus aliquos ex illis vt libertatem defenderet interfecit, de quo casu Urbanus II. inquit: Sed quoniam non tuis sponte id fecisse cognoscis, inde canonice nullo modo iudicaris. Inferitur ergo manifestè non solum pro defendenda vita, sed pro defendenda libertate licitam esse interfectionem absque periculo canonici impedimenti. Ratio verbò desumitur ex eo quod irregularitas ob defectum significationis tantum imposita est occidentibus, & mutilantibus autoritate publica, non autem illis qui priuata autoritate mutant, vel occidunt; his autem irregularitas indicitur non præcisè in defectum significationis, sed in penam delicti commissi. At qui proprium honorem, bonâque fortunâ alia via defendere non potest, nisi occidendo inuasorem, nullam culpam in ea occisione committit. Ergo non subicitur irregularitati ob culpam indicitâ.

8 Neque obstant contrariæ sententiæ fundamenta. Ad primum fateor in Clement. si furiosus solum excipi defendentem propriam vitam, quia id certum, & indubitatum est, sed nõ inde inferitur defendentem propria bona excusari non posse, aliâ non excusaretur defendens se à mutilatione, vel valere non lethali; siquidem hæc defensio in dicta Clementin. non excipitur, cum tamen communis sententia hæc defensionem vt legitimam excusationem admittat.

Ad secundum ex cap. interfecisti, respondeo ibi excusari ab irregularitate qui se, suâque defendens occidit inuasorem, non tamen inde licet, colligere defendentem res suas si occidat, esse irregularem, aliâ foret irregularis defendens se tantum, & non sua. Quocirca existimo illud signum & non copulatiuè, sed disiuctiuè accipiendum esse, ita vt faciat hunc sensum: Qui se defendit, & etiam qui defendit sua, non est irregularis occidendo. Quam explicationem colligit Suar. supra n. 3. & Coninch. num. 90. ex Textu in cap. verum de iur. reuocando: vbi absolendus dicitur à vinculo iuramenti qui illud fecit inuitis pro vita, & rebus seruandis.

Ad tertium desumptum ex cap. si perfodiens, dicitur cum Couarruu. 3. p. relect. §. vnico. num. 6. vers. Septimò, de posse regulariter impune, & absque irregularitatis timore occidere furem nocturnum; quia tibi non constat, an possis furtum impedire absque occisione, vel quia non constat, an veniat ad forandum tantum, an etiam ad te occidendum. Secus procedit in fure diurno. Hic enim statim cognoscitur, an impedire eum possis à furto sine tuo periculo. Differentia ergo furis nocturni à diurno sita est in eo, quod fur nocturnus regulariter absque illius occisione non potest à furto impediri, quia telo inuadit impediens, secus diurnus, ac proinde nocturnum iustificiens præsumitur cum moderatione inculpate tutele interfecisse secus interficiens diurnum, idèoque probare debet non posse aliter furtum impedire.

Ad quartum ex cap. suscepimus, dico manere clericum in illo casu irregularem, quia ob vanum timorè mortis occidit latrones, quos iam ligatos habebat, & in vindictam furti iam recuperati. Vnde merito præcepit Pontifex à ministerio altaris abstinere, quia tam grauitè ob furtum factum rerum temporalium, quæ iam recuperatæ erant exarsit in latrones, cum potius expedit post tunicam relinquere pallium, & iterum sustinere iacturam, quam ita grauitè exardescere. Notandum enim est verbum exardescere, quod vindictam, & non defensionem significat. Neque enim ibi necessaria erat defensio, siquidem latrones ligandi erant, & autoritate publica coercendi, si aliquòs damnum ex illis solutus timeretur.

Ad quintum ex cap. significasti, eodem modo responderemus merito iudicari Presbyterum illum irregularem, si vulnus lethale inflixit, quia poterat facile furtum vociferatione impedire, vt constat; nam statim parochiani accesserunt, & latronem absque difficultate interfecerunt. Ex nullo ergo rerum constat ex occisione ob defensionem rerum temporalium contingentem cum moderata inculpate tutele irregularitatem induci. Ad argumentum ex ratione petium respondeo hæc irregularitatem non induci ob defectum tantum, sed in penam delicti, quia sola ea irregularitas quæ à ministris iustitiæ, & à militibus contrahitur imposita est ob defectum perfectæ significationis.

Ex dictis colliges in omnibus his casibus, in quibus licitum est aggressorem interficere, irregularitati locum non esse. Quapropter cum communis sententia defendat ob defendendam patriam, bonâque communia, propriam Ecclesiam, consanguineos, quinimo extraneos innocentes, licitam esse aggressorem interficere, si alia via aggressio auri nequit, efficitur sanè nullam inde irregularitatem contrahi. Quod docuit Couarruu. Clement. si furiosus 3. p. §. vnico, num. 5. Suar. disp. 46. sect. 3. num. 2. Filiuc. tract. 20. num. 106. Saæ, versio irregularitas. num. 2. Bonacina p. 6. num. 11. Coninch. Galpar. Hurtado & alij locis citatis.

Est tamen maxime aduertendum irregularitatem contractam ex excessu defensionis vitæ, honoris, vel bonorum temporalium non esse nuncupandam irregularitatem ex homicidio voluntario, sed casuali, etiam si excessus sit ex proposito & calore pugnæ, imò etiam si quis iam fugientem profequatur & occidat, vt rectè notauit Nauar. cap. 27. num. 240. & cons. 36. de homicidio edit. 2. Henric. lib. 14. cap. 19. num. 7. Suar. disp. 46. sect. 1. num. 13. in fine. Auila 7. p. disp. 6. sect. 5. Paul. Layman. lib. 3. sect. 5. tract. 3. par. 3. cap. 11. §. 1. Gasp. Hurtado de irregul. diffin. 20. num. 66. Et colligitur ex Conc. Trident. sess. 14. cap. 7. de reformat. vbi homicidium voluntarium desinit esse, quod sit ex proposito, & ex industria. Hoc autem homicidium cum ex rixa originem duxerit, & illa durante factum fuerit causæ conuulsæ censendum est, idèoque pœna ordinaria hoc homicidium non puniatur, vt optinè probat Couarruu. 3. p. Clem. si furiosus §. vnico num. 3.

PUNCTVM XVI.

De irregularitate contracta ob iterat. onem baptisni.

- 1 Ministrans ex officio rebaptizanti, irregularis est.
- 2 Rebaptizatio occulta irregularitatem inducit ex communis sententia.
- 3 Contrarium non videtur improbabile, scilicet requiri delictum publicum esse.
- 4 Non est locus huic irregularitati, si rebaptizet, quem credebatur baptizatum non esse.
- 5 Verius est te non fore irregularem rebaptizando sub conditione esse temere, & absque vlla præmissa diligentia rebaptizet.
- 6 Qui se culpabiliter rebaptizari permisit, irregularis est.
- 7 Aliqui affirmant ignorantes hanc irregularitatem contrahere.
- 8 Communior sententia hos ab hac irregularitate excusat.
- 9 Satis est oppositum.
- 10 Eandem irregularitatem incurrit liberè, & absque vrgenti necessitate baptisnum ab hæreticis declaratis suscipientes.
- 11 Qualiter differentes baptisnum, quosque periculum mortis habeant, irregulares sint.
- 12 Pro iteratione aliorum Sacramentorum imprimendum characterem, aliqui existimant eandem irregularitatem contrahi.
- 13 Verius est oppositum.
- 14 In hac irregularitate se delictum secretum sit, poterit Episcopus dispensare.

Cerrum est ministrantem ex officio ei qui rebaptizat hinc irregularem ex cap. ex litterarum 2. de Apostat. Quæ irregularitas non est absoluta, & totalis, cum non prius vlt. & exercitio ordinis habiti. Sed solum alicuius ad superiores ordines, vt ex ipso cap. ex litterarum constat, & aduertit Suar. t. 3. in 3. p. disp. 31. sect. 6. vers. sed ad hæc. Bonac. de irregularit. disp. 7. q. 3. pun. 3. n. 1. & Layman lib. 2. sum. tract. 1. par. 5. cap. 2. n. 1. Coninch. disp. 18. dub. 5. n. 34. & Gasp. Hurtado de irregul. disp. 2. diffin. 1. Hanc irregularitatem prædicti Doctores extendunt ex communi omnium sententia ad rebaptizantem; eo quod ministro rebaptizantis irregularitas indicitur, quia rebaptizatio cooperatur. Tacite ergo supponitur præstanti rebaptizationem irregularem indicitâ esse. Sicuti præter prædictos Doctores docent Nauar. c. 27. n. 246. Henric. lib. 2. c. 31. n. 1. & lib. 14. cap. n. 4. Auila 7. p. de irregul. disp. 7. dub. 1.

Sed an hæc rebaptizatio solemniter esse debeat, ut minister rebaptizans, & ipse rebaptizans irregularitatem incurrant non est constans sententia. Nam communis sententia quam tradit Hostiens. in d. cap. ex litterarum. Scotus in 4. dist. 6. q. 8. Auila dicta dist. 7. dub. 1. Henr. lib. 14. c. 4. n. 5. & c. 2. n. 3. Sayr. lib. 7. thesauri. c. 8. n. 6. Coninch. dist. 18. dub. 5. n. 3. & supponit Bonac. de irregul. dist. 7. q. 3. pun. 3. n. 9. & assensit occultum rebaptizationem sufficere maxime in rebaptizante, sed de rebaptizatis loquuntur, præterquam quod explicari debent iuxta hunc Textum in cap. ex litterarum, ubi Pontifex aperte locutus est, atque adeo in rebaptizatione occulta non contrahit à rebaptizante irregularitatem docuerunt Panormit. dicto cap. ex litterarum num. 1. Syluest. verbo irregularitas q. 4. Paludan. in 4. dist. 6. quest. 4. art. 1. concl. 2. Tolet. lib. 1. cap. 70. quarto. Laym. lib. 1. sum. tract. 5. par. 1. c. 2. numero 1. Gaspar Hurtado de irregul. dist. 2. difficult. Coninch. dist. 18. dub. 5. in 3. p. dist. 3. 1. sect. 6. dub. 3. 1. num. 1. inclinat Suar. 1. 2. num. 36.

Non est autem locus huic irregularitati, si rebaptizans eum quem credebatur baptizatum non esse, & quia comparatione tui non fuit rebaptizatus; siquidem probabiliter existimasti baptizatum non esse, neque enim dici potest iteratum quod factum esse nescitur. Cap. solemniter de consecrat. dist. 1. Cap. de clerico per saltum promot. Quapropter ab hac irregularitate quælibet ignorantia modo non fit excusa, & supina excusat, quia requiritur dolus, seu lata culpa. Sicuti aduertit Bonac. d. p. 3. numero 3. Layman. dicto cap. 2. numero 1. v. 3.

Si verò temerè, & absque vlla præmissa diligenti rebaptizatione facti sub hac conditione si non est baptizatus; affirmat Scotus in 4. dist. 3. q. unica. art. 9. Corduba in sum. quest. 37. Vgolin. de irregul. cap. 3. §. 5. Sayrus lib. 7. cap. 8. num. 23. te fore irregularem, quia conditio apposita habetur pro non adiecta, quod d. Pius V. docuit in Catechismo Romano tract. de baptismo, capit. de effectibus baptismi in fine. Oppositum tamen probabiliter docuerunt Nauarr. capit. 27. numero 246. Henric. lib. 14. cap. 4. num. 4. Suar. dist. 3. 1. sect. 6. dub. 5. Auila 7. p. dist. 7. dub. 3. Bonac. dist. 7. q. 3. pun. 3. num. 4. Layman. de irregul. cap. 2. num. 1. v. 3. Gaspar Hurtado dist. 2. difficult. 1. Coninch. dist. 18. dub. 5. n. 3. & alij apud ipsos quia ex illius conditionis apposita actus suspenditur, & proinde exterior illa ablutio non est rebaptizatio; & consequenter neque irregularitati subiecta. Idem est si absque intentione rebaptizandi aliquem rebaptizares; quia ea actio non est absoluta, & perfectè rebaptizatio, vti Coninch. Layman. Hurtado, & Bonac. locis allegatis notarunt.

Deinde qui se culpabiliter rebaptizati permittit absque dubio irregularis est simpliciter, & absolute; idèque non solum impeditur à susceptione ordinum, sed etiam à susceptione vfu. Vt colligitur ex cap. confirmandum 50. dist. & cap. si bis de consecrat. dist. 4. Placet tamen aliquibus granibus Doctoribus, S. Antonino, 3. par. tit. 13. cap. 13. §. 12. Paludano in 4. dist. 6. q. 4. art. 1. concl. 2. Syluestro, verbo baptismi 5. q. 3. Viualdo tract. de irregul. num. 40. Maiolo lib. 3. de irregul. c. 14. ab ignorantibus, & nullam culpam committentibus hanc irregularitatem contrahi, eo quod hæc irregularitas non in penam delicti à rebaptizatis commissi, sed in desertationem rebaptizationis, & in reuerentiam tanti sacramenti videtur esse imposita. Argum. cap. qui in qualibet 1. quest. 7. ubi inquit Pontifex eos qui in qualibet ætate alibi quam in Ecclesia Catholica aut baptizati, aut rebaptizati sunt ad Ecclesiasticam militiam profus non permittuntur accedere. Et cap. qui bis de consecrat. distinct. 4. ubi: Qui bis ignoranter baptizati sunt, non indigent pro eo penitere, nisi quod secundum canones ordinari non possunt, nisi magna aliqua necessitas roget.

Sed communior sententia ab hac irregularitate excusat eos qui ignoranter rebaptizati sunt. Sicuti post alios antiquiores tradit Scotus in 4. dist. 3. q. unica art. 9. in fine. Couarru. Clement. §. furiosus 1. par. in principio n. 8. Nauarr. cap. 27. num. 246. Henric. lib. 14. cap. 4. num. 3. & 4. Suar. 1. 3. in 3. p. dist. 1. 1. sect. 6. ante finem. & de cons. dist. 4. 2. sect. 1. n. 10. Greg. de Valen. 1. 4. dist. 7. q. 19. pun. 7. §. 5. Sayrus lib. 7. thesauri. cap. 8. num. 8. & seqq. Tolet. lib. 1. cap. 70. Eman. Saar. verbo

irregularitas ex iteratione baptismi num. 1. Auila 7. part. dist. 7. dub. 2. Paul. Layman. lib. 2. sum. tract. 5. p. 5. c. 2. n. 3. & alij, & colligitur aperte, ex cap. placuit. Cap. qui apud 1. q. 4. Etenim cum ex nullo iure manifestè constet hanc irregularitatem indictam esse ex defectu alicuius significationis, asserendum est in penam delicti commissi esse appositam; quia id naturæ irregularitatis magis congruit. Stante autem ignorantia nullum delictum committitur. Ergo nullus est huic irregularitati locus.

Neque textus in contrarium relati vrgent. Nam cap. qui in qualibet, intelligitur de his qui in qualibet ætate adulta, & dolo capaci rebaptizantur. Caput verò qui bis, non est alicuius Pontificis, aut concilij generalis, sed cuiusdam Theodori Archiepiscopi Cantuariensis, idèd vim legis habere non potest, vt aduertit Couarruias. Sayrus. Suar. & alij loc. cit.

Eandem irregularitatem incurruni qui liberè, & absque vrgenti necessitate baptismum ab hæreticis taliter declaratis suscipiunt; eo quod censentur hæreticis committenti, & eorum erroribus communicare, vt docetur est cap. Afros. 98. dist. 6. euenit est 1. q. 1. & c. qui in qualibet 1. q. 7.

Qui verò differunt baptismum, quouique ægritudine laborant, & periculum mortis habeant in Presbyteros ordinari non debent ob defectum probatæ fidei. Sicuti habetur cap. unico 57. dist. Quapropter vt ab hac irregularitate liberentur, probare debent fidem recte vitæ testimonio, neque Episcopus aliter eos ordinare poterit, nisi sacerdotum penuria vigeat. Sicuti aduertit Suar. de consur. dist. 2. 2. sect. 1. num. 5. Sayrus lib. 7. de irregul. cap. 8. num. 30. Laym. lib. 1. sum. tract. 5. part. 5. de irregul. cap. 2. assert. 3. Maiol. lib. 3. de irregul. cap. 10. Gaspar. Hurtado dist. 2. de irregul. difficult. 1. num. 2. Bonac. part. 3. num. 11. Quam irregularitatem probabiliter extendit Maiol. Suar. & Laym. ad eos qui metu, aliâve necessitate coacti baptismum suscipiunt, quia defectum probatæ fidei habent, cum non voluntariè, sed quasi necessitate coacti illam susceperint.

Pro iteratione aliorum sacramentorum imprimendum est characterem, qualia sunt Confirmatio, & Ordo, aliqui existimant eandem irregularitatem contrahi quæ in iteratione Baptismi contrahitur. Quod docuerunt Richard. in 4. dist. 7. art. 6. q. 1. Maiol. ibi Hostiens. in sum. lib. 1. tit. de sacram. non iterandis §. vit. n. 12. Archidiacon. in cap. dictum de consecrat. dist. 5. & ibi. Glossa, verbo amplius. Nauarr. cap. 27. n. 247. & lib. 1. consil. tit. de temporib. ordinat. consil. 36. Maiol. lib. 3. c. 15. Jacob. de Grassis lib. 4. c. 2. n. 15. Philare. lib. 4. c. 14. Viuald. de irregul. 44. & alij. Ducuntur ex dicto cap. dictum de consecrat. dist. 5. vbi eodem modo prohibetur Confirmationis iteratio ac iteratio Baptismi, & sub eadem pena religiosi obsequij sub habitu regulari, vel clericali.

Sed ob hanc iterationem nullam irregularitatem contrahit, verius docuerunt Scotus in 4. dist. 1. q. 5. Paludan. dist. 7. q. 2. art. 1. conclus. 2. Scotus dist. 7. q. unica. art. 5. Syluest. verbo irregularitas q. 4. Alphons. de Castro lib. 1. de potest. legis pœnalis cap. 7. docum. 3. Couarru. Clemem. §. furiosus 1. p. in principio num. 8. v. 3. sed & illud Gregor. de Valentia, 1. 4. dist. 7. q. 19. p. 3. §. 5. Sayrus lib. 7. thesauri. cap. 8. num. 28. Suar. de sacram. dist. 38. sect. 1. 2. Coninch. q. 7. 2. art. 5. in fine. Auila 7. p. dist. 7. dub. 5. Filluc. tract. 19. cap. 7. q. 1. Reginald. lib. 30. tract. 2. num. 178. Bonac. de irregul. dist. 7. q. 3. num. 7. Layman. cap. 2. circa finem. Gaspar Hurtado dist. 2. de irregul. difficult. num. 3. eo quod nullo iure hæc irregularitas expressa sit, nam esto in dicto cap. dictum caueatur non posse iterari Confirmationem; sicut nec Baptismum, pena tamen quæ ibi apposita est (vt rectè notarunt Scotus, de Castro, & Sayrus) potius probat sic iterantes ab irregularitate esse immunes; siquidem clerici famularunt, cui iterantes addicuntur exercitio ordinum confistit, & maxime in Eucharistia consecratione. Hioc à fortiori constat pro iteratione aliorum sacramentorum nullam irregularitatem appositam esse.

Quoad dispensationem huius irregularitatis ex iteratione Baptismi, certum est spectato iure communi solum Pontificem dispensare posse. At si ex delicto secreto proueniat, poterit Episcopus virtute Concil. Trident. sess. 24. cap. 6. de reformatione. Sicuti aduertunt Sayrus lib. 7. thesauri. cap. 8. in fine. Auila 7. p. dist. 7. in fine. Bonac. de irregul. dist. 7. q. 3. pun. 3. num. 9. & 10. Occultum autem delictum cenietur, quoties publicè ignoratur rebaptizationem fieri.

PUNCTUM XVII.

De irregularitate contracta ob illicitam Ordinum susceptionem.

- 1 Irregularis est qui Ordinem furui suscipit, & qui dicatur Ordinem furui suscipere.
- 2 Obreptionem sacri ordinis absque confirmationis receptione, verius est nullam irregularitatem contrahi.